EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 03 11
COM(2022) 100 final

2022/0070 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomos Bendrijos naudojimosi savo teisėmis įgyvendinant Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą taisyklės

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Sąjungos ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarime (toliau – Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas[1]) numatyta, kad Šalys, laikydamosi jame nustatytų sąlygų, gali priimti tam tikras vienašales priemones.

Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 718 ir 719 straipsniuose nurodytais atvejais Europos atominės energijos bendrija (toliau – Bendrija) gali tuose straipsniuose nustatytomis sąlygomis priimti su klausimais, patenkančiais į Euratomo sutarties taikymo sritį, susijusias vienašales priemones, neprivalėdama prieš tai pasinaudoti ginčų sprendimo mechanizmu. Tokių vienašalių priemonių esmė – iš dalies arba visiškai sustabdyti arba nutraukti Jungtinės Karalystės dalyvavimą Sąjungos programose.

Savo sprendime dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymo Taryba suteikė Komisijai įgaliojimus Sąjungos vardu priimti pirmiau nurodytas su klausimais, patenkančiais į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo[2] taikymo sritį, susijusias priemones, kol bus priimtas *„konkretus teisėkūros procedūra priimamas aktas, kuriuo reglamentuojamas [tame susitarime numatytų] priemonių priėmimas“*.

Sudarant Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą taip pat buvo paskelbtas Komisijos ir Tarybos sutartas bendras pareiškimas, kuriame nurodyta, kad Komisija, išlaikydama galimybę savo nuožiūra naudotis Sutartyse nustatyta jos teise inicijuoti teisės aktus, pasiūlymą dėl pirmiau nurodyto konkretaus teisėkūros procedūra priimamo akto stengsis pateikti iki 2022 m. kovo 31 d.[3]

Šiuo pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto įvykdoma to politinio įsipareigojimo dalis, susijusi su į Euratomo sutarties taikymo sritį patenkančiais klausimais, tokiais kaip Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo penkta dalimi (Dalyvavimas Sąjungos programose, patikimas finansų valdymas ir finansinės nuostatos) reglamentuojamas Jungtinės Karalystės dalyvavimas Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programoje ir Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrosios įmonės veikloje asocijuotosios valstybės teisėmis. Siūlomu reglamentu užtikrinama, kad Bendrija galėtų laiku imtis veiksmingų priemonių, reikalingų, kad įgyvendinant Prekybos ir bendradarbiavimo

---

1 Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas (Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas). Dėl klausimų, patenkančių į Euratomo sutarties taikymo sritį, susitarimas buvo sudarytas 2020 m. gruodžio 29 d. Komisijos sprendimu (Euratomas) 2020/2255 dėl Europos Komisijos sudaromo Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės Vyriausybės ir Europos atominės energijos bendrijos susitarimo dėl bendradarbiavimo taikaus ir saugaus branduolinės energijos naudojimo srityje ir laikino jo taikymo ir dėl Europos atominės energijos bendrijos vardu Europos Komisijos sudaromo Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir laikino jo taikymo (OL L 445, 2020 12 31, p. 2). Jis buvo laikinai taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d. ir įsigaliojo 2021 m. gegužės 1 d.

2 2021 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/689 dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo ir Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos saugumo procedūrų sudarymo Sąjungos vardu (OL L 149, 2021 4 30, p. 2).

3 Komisijos ir Tarybos pareiškimo dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo stebėsenos ir įgyvendinimo 3 dalis.

susitarimą ir užtikrinant jo vykdymą būtų apsaugoti jos interesai. Siūlomu reglamentu Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais priimti pirmiau nurodytas priemones ir prireikus sustabdyti jų taikymą arba jas panaikinti.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Valstybės narės išstojimą ir Bendrijos partnerystę su buvusia valstybe nare reglamentuojančios politikos nuostatos neturi precedento.

Siūlomo reglamento nuostatos, kuriomis reglamentuojama tas pats, kas ir kitomis Bendrijos teisės nuostatomis, yra už tas nuostatas viršesnės (*lex specialis*).

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės vyriausybės ir Europos atominės energijos bendrijos susitarimas dėl bendradarbiavimo taikaus ir saugaus branduolinės energijos naudojimo srityje buvo sudarytas kartu su Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu[4].

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Su, be kita ko, Sąjungos mokslinių tyrimų ir plėtros programomis susijusių vienašalių ir vykdymo užtikrinimo priemonių priėmimas reglamentuojamas atskiru pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis pagrindas yra Euratomo sutarties nuostatos, reglamentuojančios tas sritis, kuriose gali reikėti priimti vienašales priemones, būtent 7, 47 ir 48 straipsniai kartu su 106a straipsniu, kuriame nurodoma, kad Euratomo sutarčiai taikomas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 291 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Netaikoma.

- **Proporcingumo principas**

Kadangi Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime yra nustatytos teisės, kuriomis gali naudotis Bendrija, siūlomos priemonės neviršija to, kas išties būtina tikslui – užtikrinti galimybę greitai ir veiksmingai pasinaudoti tomis teisėmis – pasiekti. Be to, Susitarime nustatytomis vienašalių priemonių priėmimo sąlygomis užtikrinama, kad tos priemonės neviršytų to, kas išties būtina konkretiems tame susitarime nustatytiems tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siekiamą tikslą, t. y. nustatyti Bendrijos naudojimosi turimomis teisėmis įgyvendinant Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ir užtikrinant jo vykdymą bendruosius principus ir vienodas sąlygas, geriausiai atitinka reglamento forma.

[4] Sudaryta Komisijos sprendimu (Euratomas) 2020/2255.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Ši iniciatyva yra procedūrinio ir institucinio pobūdžio.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinimas neatliktas dėl šių priežasčių:

1. Komisija neturi politikos pasirinkimo galimybių, nes a) numatomu pasiūlymu nustatoma tvarka, pagal kurią Bendrijoje turėtų būti visiškai vienodai imamasi priemonių, dėl kurių jau susitarta tarptautiniame susitarime, ir b) Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai įsipareigojo pasiūlymą dėl šio teisėkūros procedūra priimamo akto pateikti iki konkrečios datos.
2. Atsižvelgiant į tai, kad aktas yra procedūrinio pobūdžio, tiesiogiai nustatomo poveikio nenumatoma.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Pagrindinių teisių chartijos požiūriu priemonių priėmimas pagal siūlomą reglamentą būtų teisėtas Bendrijos veiksmas. Taip būtų todėl, kad šio veiksmo būtų imamasi laikantis reikalavimų, pagal kuriuos veiksmai turi turėti tinkamą teisinį pagrindą, jų turi imtis kompetentingos institucijos, jais turi būti siekiama teisėto tikslo (šiuo atveju jis – Sąjungai naudotis savo teisėmis pagal minėtus susitarimus) ir jie turi atitikti proporcingumo principą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Siūlomo reglamento įgyvendinimo peržiūrą numatoma atlikti per penkerius metus nuo jo įsigaliojimo. Šis laikotarpis dera su Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 776 straipsnio nuostatomis dėl abiejų to susitarimo Šalių kartu atliksimos peržiūros.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnyje nustatomas siūlomo reglamento dalykas, t. y. nurodoma, kad juo nustatomos taisyklės ir procedūros, kuriomis siekiama užtikrinti Bendrijos galimybę veiksmingai ir laiku

pasinaudoti savo teisėmis įgyvendinant Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą ir užtikrinant jo vykdymą.

Norint pasinaudoti tomis teisėmis, gali būti imamasi to straipsnio 2 dalyje nurodytų vienašalių priemonių – tokiu atveju turi būti laikomasi 2 straipsnyje nustatytų taisyklių ir 3 straipsnyje nustatytos komiteto procedūros.

Galiausiai 5 straipsnyje numatyta, kad Komisija per penkerius metus nuo šio reglamento įsigaliojimo atliks jo peržiūrą, kad nustatytų, ar jis tebeatitinka savo paskirtį.

2022/0070 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomos Bendrijos naudojimosi savo teisėmis įgyvendinant Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą taisyklės

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 7, 47 ir 48 straipsnius kartu su 106a straipsniu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

pasikonsultavusi su Mokslo ir technikos komitetu,

(1) 2020 m. gruodžio 29 d. Komisija Europos atominės energijos bendrijos (toliau – Bendrija) vardu sudarė Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą[5] (toliau – Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas). Jis buvo laikinai taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d. ir įsigaliojo 2021 m. gegužės 1 d. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas apima Bendrijos kompetencijai priklausančius klausimus, tokius kaip Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo penkta dalimi (Dalyvavimas Sąjungos programose, patikimas finansų valdymas ir finansinės nuostatos) reglamentuojamas dalyvavimas Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programoje ir Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės energetikos vystymo bendrosios įmonės veikloje asocijuotųjų valstybių teisėmis;

(2) Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime numatyta, kad Šalys konkrečiais atvejais gali, laikydamosi susitarime nustatytų sąlygų ir procedūrų, priimti vienašales priemones, visų pirma sustabdyti tam tikrų įsipareigojimų pagal Susitarimą vykdymą. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 718 ir 719 straipsniuose nurodytais atvejais Bendrija gali tuose straipsniuose nustatytomis sąlygomis priimti su klausimais, patenkančiais į Euratomo sutarties taikymo sritį, susijusias vienašales priemones. Tokių vienašalių priemonių esmė – iš dalies arba visiškai sustabdyti arba nutraukti Jungtinės Karalystės dalyvavimą Sąjungos programose;

(3) jei Bendrijai prireiktų apsaugoti savo interesus įgyvendinant Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, ji turėtų turėti galimybę tinkamai pasinaudoti turimomis priemonėmis – tai turėtų būti galima padaryti greitai, proporcingai, veiksmingai, lanksčiai ir į tai visapusiškai įtraukiant valstybes nares. Todėl būtina nustatyti taisykles ir procedūras, reglamentuojančias vienašalių priemonių priėmimą Bendrijai naudojantis savo teisėmis pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą;

(4) vienašalės priemonės turėtų neviršyti to, kas išties būtina jų tikslui pasiekti atsižvelgiant į konkretaus atvejo lemiamą faktinę arba potencialią žalą Bendrijos interesams. Jos turėtų atitikti Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 718 ir 719 straipsniuose nustatytas sąlygas;

[5] OL L 149, 2021 4 30, p. 10.

(5) šiame reglamente nustatytos taisyklės ir procedūros, kuriomis reglamentuojama tas pats, kas ir kitomis Bendrijos teisės nuostatomis, turėtų būti laikomos viršesnėmis už tas nuostatas (*lex specialis*);

(6) kad šis reglamentas ir toliau atitiktų savo paskirtį, Komisija turėtų per penkerius metus nuo jo įsigaliojimo atlikti jo taikymo srities ir įgyvendinimo peržiūrą ir savo išvadas pateikti Tarybai ir Europos Parlamentui;

(7) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas ir ypač Bendrijos galimybę greitai, veiksmingai ir lanksčiai pasinaudoti atitinkamomis savo teisėmis pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti vienašales priemones ir tinkamai jas įgyvendinti Bendrijos vidaus teisinėje sistemoje. Tie įgaliojimai turėtų apimti ir teisę priimtas priemones pakeisti, sustabdyti jų taikymą arba jas panaikinti. Jais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011[6]. Atsižvelgiant į tai, kad numatomos priemonės apima bendro pobūdžio aktų priėmimą, priimant tas priemones turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra. Jei tinkamai pagrįstais atvejais būtų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti siekiant tinkamai apsaugoti Bendrijos interesus, Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus;

(8) buvo savanoriškai pasikonsultuota su Europos Parlamentu ir jis pateikė nuomonę[7],

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės ir procedūros, kuriomis siekiama užtikrinti Bendrijos galimybę veiksmingai ir laiku pasinaudoti savo teisėmis įgyvendinant Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą (toliau – Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas).

2. Šis reglamentas taikomas šioms pagal Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 718 ir 719 straipsnius Bendrijos priimamoms priemonėms:

(a) priemonėms, kurių esmė – sustabdyti Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo I protokolo taikymą vienai ar kelioms Bendrijos programoms, veiksmams arba išimtiniais atvejais jų dalims;

(b) priemonėms, kurių esmė – nutraukti Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo I protokolo taikymą vienai ar kelioms Bendrijos programoms, veiksmams arba išimtiniais atvejais jų dalims.

2 straipsnis
Bendrijos naudojimasis savo teisėmis

1. Nepaisant kitų pagal Euratomo sutarties 7, 47 ir 48 straipsnius priimtų Bendrijos teisės nuostatų, Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais priimti ir įgyvendinti šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones.

---

[6] 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

[7] […]

2. Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais iš dalies pakeisti 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas priemones arba jas panaikinti.

3. Viena ar daugiau valstybių narių gali prašyti Komisijos pagal šio straipsnio 1 dalį sustabdyti Jungtinės Karalystės dalyvavimą atitinkamoje Bendrijos programoje ar programose, jei tai valstybei narei ar valstybėms narėms tai tampa itin aktualu dėl to, kad buvo iš esmės pakeistos Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 718 straipsnio 1 dalies a–c punktuose nurodytos sąlygos. Jei Komisija į tokį prašymą neatsako teigiamai, ji apie to priežastis laiku informuoja Tarybą.

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 3 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, Komisija, laikydamasi 3 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros, priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus.

3 straipsnis
Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Jungtinės Karalystės reikalų komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

4 straipsnis
Peržiūra

Komisija iki [Leidinių biuro prašoma įrašyti datą, atitinkančią dieną, kurią sueis penkeri metai po šio reglamento įsigaliojimo] Tarybai ir Europos Parlamentui pateikia šio reglamento taikymo ataskaitą.

5 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas